

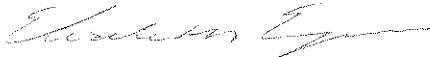
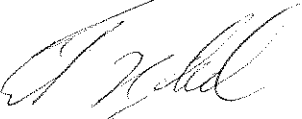

Rektors beslutsmöte

PROTOKOLL NR 347-17

Beslutsdatum: 2017-12-19

- Ärende** Yttrande remiss av Naturvårdsverkets förslag till förbud mot utvinning av uran.
Dnr LTU-3234-2017
- Föredragande** Carl Rova
- Närvarande** Erik Höglund, ställföreträdande rektor, beslutande
Staffan Sarbäck, chef verksamhetsstöd
Joakim Jakobsson, kårordförande, Luleå Studentkår
Elisabeth Engren, sekreterare
- Ärendebeskrivning** Luleå tekniska universitet (LTU) har av Miljö- och energidepartementet uppmanats inkomma med yttrande på remiss av Naturvårdsverkets förslag till förbud mot utvinning av uran (NV-04295-17). Sakkunnig i LTU:s yttrande är adjungerade Professor Roland Pusch verksam vid Institutionen för samhällsbyggande och naturresurser.
- Beslut** **Rektor beslutar**

att Luleå tekniska universitet avger yttrande på remiss av Naturvårdsverkets förslag till förbud mot utvinning av uran enligt Bilaga 1.
- Vid protokollet** /Elisabeth Engren
- Justeras** /Erik Höglund

Exp.datum: 2017-12-20

Delges: Registrator, Miljö- och energidepartementet, instreg SBN, Sven Knutsson, Jan Laue, Roland Pusch

Bilaga 1, rektorsbeslut nr 347-17

YTTRANDE
2017-12-19, dnr LTU-3234-2017

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande på remiss av Naturvårdsverkets förslag till förbud mot utvinning av uran
Ert dnr M2017/02252/Ke

Luleå tekniska universitet (LTU) har av Miljö- och energidepartementet uppmanats inkomma med yttrande på remiss av Naturvårdsverkets förslag till förbud mot utvinning av uran.

Sakkunnig i LTU:s yttrande är adjungerade Professor Roland Pusch verksam vid Institutionen för samhällsbyggande och naturresurser. Behjälpliga vid utarbetandet av detta remissvar har varit Docent Gösta Armands, Stocksund, tidigare verksam vid AB Atomenergi, Studsvik, och Stockholms Universitet, samt Bergsingenjör Christer Svemar, Upplands Väsby, tidigare verksam vid gruvföretagen Boliden AB och LKAB, samt byggtreprenadföretaget WP System och Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB), Stockholm.

Sammanfattning

1. Universitetet avvisar Naturvårdsverkets förslag till undantagande av uran som koncessionsmineral i mineral-lagen, innebärande förbud mot att få undersökningstillstånd eller bearbetningskoncession för uran, men samtycker till att provborrning och provbrytning skall vara tillåtna framöver, dock utan begränsning med hänsyn till uranhalten.
2. Naturvårdsverkets förslag innebär att provborrning och provbrytning skall kunna vara tillåtna om uranhalten inte överskrider ett visst värde. Tillämpning av en sådan begränsning förutsätter att uranhalten i ett undersökningsområde är känd, vilket kräver provborrning, som därför bör kunna ske utan någon inskränkning avseende uranhalten.

3. Det faktum att uran ofta förekommer tillsammans med järn och fosfor i malmer innebär att förbud mot prospektering och utvinning av uran ger begränsning av möjligheten att finna och bryta järn- och fosforförekomster. Samma förhållande gäller legeringsmetaller varav germanium, nickel, kobolt, litium och sällsynta jordartsmetaller är särskilt efterfrågade, bl.a av metallföretag och tillverkare av elbilbatterier. Ett förbud mot prospektering och provbrytning av uran kan därför begränsa möjligheten till försörjning av metaller som behövs i tex verkstadsindustrin och vid omställningen till ett hållbart energisystem, och istället kräva import härav.

I dagens Sverige sker ingen brytning, upparbetning eller framställning av uran, germanium, nickel, kobolt, litium, mangan eller sällsynta jordartsmetaller med känd eller beräknad förekomst i svensk kristallin och sedimentär berggrund. Den planerade batterifabriken i Skellefteå kräver stora kvantiteter av en del av dessa metaller och blir i nuläget helt beroende av import. Från beredskapssynpunkt vid en eventuell avspärrning är tillgång till inhemskt uranbränsle och övriga nämnda metaller av avgörande betydelse. Genom en fortsatt uranprospektering av nuvarande omfattning skapas dels möjlighet att finna nya höghaltiga uranförekomster och andra element i Sverige.

Kommentarer till punkterna 1-3

Pkt 1 Val av titel på Kapitel 4

Kapitel 4 har titeln ”Förbud mot uranprospektering” men handlar inte om detta spörsmål utan om ”eventuellt förbud mot prospektering efter uran” betingat av allemansrätten, av ett meddelat undersökningstillstånd, eller av ett tillstånd till provbrytning. Universitetet föreslår ändring till titeln: ”Villkor för uranprospektering”

Pkt 2 Innebörd av NVs förslag att ta bort uran som koncessionsmineral

NV anger att borttagande av uran som koncessionsmineral innebär att det inte kommer att gå att få undersökningstillstånd för uran, och att prospektering av uran kan bli mindre intressant som följd av ett förbud mot utvinning av uran. Av de skäl som anförs under rubriken Sammanfattning, anser vi att uran fortfarande skall vara ett koncessionsmineral och att utvinning av uran skall vara tillåtlig på de villkor som stadgas i miljöbalken och Kärntekniklagen.

Pkt 3 Tillåten uranhalt enligt NV s förslag för provborrning och provbrytning.

NVs förslag innebär att provborrning och provbrytning av uranhaltig malm kan få ske om uranhalten underskrider den idag tillåtna enligt 11 par.

Kärntekniklagen, dvs 200 g per ton och en aktivitets-koncentration av 2,46 kBq/kg Uran-238). För att bestämma uranhalten i berg med geologiska förutsättningar att kunna vara brytvärdt med avseende på uran ger inte analys av blockfynd vid blockletning tillräckligt underlag, speciellt som belägenheten hos källmaterialet inte kan säkerställas. Istället måste systematisk provborrning med åtföljande kemisk analys av borrhärderna göras för att bestämma uranhalten och den kan inte rimligen ske på villkor att uranhalten underskrider ett visst värde, halten är ju obekant innan borrning och analys genomförs. Universitetet föreslår, med särskild hänsyn till det inhemska behovet av uran från beredskapssynpunkt vid en eventuell avspärning, och till möjligheten att finna accessoriska metaller av vikt för metall- och verkstadsindustrin, att ingen inskränkning av rätten till prospektering av uran genom provborrning och provbrytning skall gälla, varken generellt eller med hänsyn till uranhalten.

Beslut har fattats av ställföreträdande rektor Erik Höglund

Bredande handläggare har varit Carl Rova